

חללו עוסקים בשירה חמדה, והללו ברוקדים עוסקים. ומה ה' העולם חסר, לו היתה קיימת כח אהת של יהודים, וכולם כאחד היו מתפללים בנוסח אחד, בהנהגה אחת ובסגנון אחד?

וע"ז ענהו ח"ח זצוק"ל בכתב שפתי: עד שאתה שואלי על חכמות בעמנו, לך ושאל את הקיסר הרומי, בשביל מה ולמה לו, כמה מינים חיילים: חולכי רגל, רוכבים על סוסים, יורים בתותחים, מעופפים באווירונים וצוללים במים אדירים. וכי מה ה' העולם חסר, לו היתה קיימת במלחמתו כח אהת של חיילים עם כלי מלחמה מסיפוס אחד, עם שר צבא אחד על כולם? אלא מכיון שצריכים לצאת למלחמה ולצבא את האויב, זקוקים לתחבולות ודרכים שונים, ויש כזה מה שאין כזה, חיל החולץ רגלי, כחו יפה ללחום את אויביו בחרב ובתנית, מה שאין כן הרוכב על סוס קל, בכחו להגנים את אויביו ולהפיל אימתו עליהם ביותר, וחיוויים בתותחים וככלי קרב למרחוק כבדם לנהל את המלחמה על מרחק של כמה פרסאות, וחצייתם רצים למרחוק, ואפילו כח המנגנים ומצללים בתופים, מסייעים בהנהגת המלחמה, לכל ירך לבב הלוחמים.

כן הדבר במלחמת היצר. כל הכחות של החסידים למיניהם, יחד את המתנגנים, כולם חיילים בגודל ד', ללחום מלחמת מצוה את היצר, וכל אחד ואחד מסייע לנצח את האויב, זה בתורתו וזה בתפלתו, הללו בשירי זמרה והללו בתקע שופר, וכלבו שיוכחו לבם לאביהם שבשמים ג).

עשר תעשר את כל תבואת זרעך. (י"ד כב)

ובספיקתא, עשר בשביל שתתעשר, אמר רבי אבא, רמו לפרגמומוטין ולמפרשי ימים, שיהיו מוציאים אחד מעשרה לעמלי תורה.

ובכתובות דף מ"ז, בבי בתו של נקדימון בן גוריון, שלקמה יעקורים מתחת רגלי בהמתן של ערביים, ואבי' ה' עשיר גדול, ופור נתן לאכיונים ביד רחבה, אבל, כדבעי למעכר לא עביד" ובשביל זה אבד ממונו בענין רע. ומכאן תשובה לחרבה שואלים, מדוע אינם מתעשרים, אחרי שהם

מפרישים מסכסם לצדקת ולעמלי תורה, ותתשובה היא יעז כי אינם נותנים

מ ע ש י ל מ ל ד

א) ופי' שאלוהו חות דעתו, ע"ד החברות השונות של החרדים גיפא, לאיוו מן זכות הקיום, ולאיוו אפשר להשתין ולאיוו אסור להתחבר. וענה באידעש כזה הלשון: איך ווייס נאר איין זאן, אז מען וועט קומען אויף יענעם עולם, וועט מען גיט פרעגען, צי דו האסט באַלאַנגט צו דער חברה, אָדער צי יענער חברה, נאר מען וועט אַקועליקען אַ ספר תורה, און מען וועט איהם פירעגען "קיימת מה שכתוב בה? האסטו מליקם געזען אלץ וואס עס שטעט אין דער תורה? אז מען וועט ענטפערען יא. וועט מען הייסען געזען אין גו עדי, און ווען גיט, וועט מען איהם הייסען קריבען אין פייער... והדברים עתיקים.

חכה תכה את יושבי העיר החיה. (י"ג סו)
גתן לך רחמים ורחמן ורחמן. (י"ג יח)
ידוע כי ההרגל נעשה שבע, ואם האדם מתרגל לעשות טוב וחסד, הוא נופע בלבו מדת החסד, וכן הדין בכל המדות הטובות והרעות.

כאן ירדה תורה לסוף הענין, כי אם האדם יתרגל במצוה הלז, להרוג ולהכות בחרב את אנשי העיר הנדחת, אם אמנם מקיים הוא כזה מצוה ד', אבל הסכנה גדולה, שיהפך שבעו להיות שואף לדם, אחרי אשר הורגל כזה, ולכן אסור הכתוב, כי אחרי אשר תקיים את המצוה הזאת של "הכה תכה את יושבי העיר החיה", בכ"ז לא יהפך שבעך להיות אכזרי, אלא "ונתן לך רחמים", השי"ת ישלים לך את חסרון הרחמים, שלמדת במצוה ההכאה של העיר הנדחת, עד שתשוב למצבך הראשון, כמו שהיית קודם קיום המצוה הלז, ושומר מצוה לא ידע דבר רע ב).

בנים אתם ל' אלקיכם לא תתגודדו וגו' (י"ד א)
ובמדרש ילמדנו, "לא תתגודדו, לא תעשו אנדרות אנדרות ותהיו חלוקים אלו על אלו". אנדרות החלוקות זו את זו, עליהן נאמר לא תתגודדו, "אבל שני בתי דינים בעיר אחת לית לן כה" (יבמות יג).
ופי' נשאל תחת"ח זצ"ל מאיש תמוני אחד, בשביל מה ולמה זקוק העולם

לחסידים ומתנגדים, ואפילו חסידים גופא מסתעפים לכמה וכמה סעיפים, הללו מבכרים את הלמוד על התפלה, והללו מתפללים הרבה ולומדים מעט, מ ע ש י ל מ ל ד

ימים אחדים לפני הסתלקותו, יצא בחרי הישיבה שהיו משמשים אותו תמיד להתפלל מנחה בצבור, וח"ח נרדם לדג, כשהתעורר שאל את בתו שנכנסה לחורו, לאן הלכו בחורי הישיבה?
— להתפלל מנחה, ענה בקול דם להשמיע לאזניו, אז התמרמר הח"ח בקולו וחלש "מצוה הם מחפשים עכשיו? משאירים גוסס ונחפזים לתפלה בצבור?

ב) וכיצא בזה ברמב"ם פ"י מהל' מתנות עניים. לעולם אין אדם מעני מן הצדקה, וכמו כאן הקב"ה מעמידנו על מדת הרחמנות כבראשונה, כן הנותן צדקה לא יחסר לו ממונו, כי הקב"ה ישלמנו.

בימי המלחמה העולמית הקודמת, בכה פעם אחת מאין הפוגות ואמר: כמה יחידים נהרגו במשך שנות גלותנו על קדוש השם, וגם אני הייתי מתרגע לזה, אבל על מה אנחנו נהרגים ונשחטים עכשיו? כמה נהרגים סתם בירי מוצאים, וכמה ישארו חגרים ועורים ורצועים כל ימי חייהם. ואפילו אלה שישארו בחיים אחרי המלחמה יהיו רצוצים, כי רגש הרציחה נטוע בלבם, וענין הרציחה נעשה הפקר בעיניהם.

ולו האריך ימים עד עכשיו, וראה בעיניו תוצאות המלחמה הנכזבת בשנות ראינו דעה, ה' רואה בעיניו י"ך נתקיימה גבואתו, כי אלה שנשארו בחיים אחרי המלחמה הראשונה, נהפכו לחיתו יער, ושותים כמים דם אחינו המוגדים ארצה בכל פנות העולם, ירא ד' בענינו.

Performance of Alah can't have negative effect

Why are the many types

[illegible]

⑤

[illegible]

מספרים על ה"בית הלוי", יוסף דוב סולוביצ'יק, שראה בליל יום כפור עשיר אחד, אשר לא השכיל לתרום מכספו במשך כל השנה לצורכי העניים, תמיד מצא תירוץ וסירב לתרום. והנה בליל יום הכיפורים התיישב עם צדיקי העדה לומר תהילים בבכיות. קרא לו הרב ושאל אותו, ידוע לך מהו עונשו של חייל בחיל רגלים שעוזב את משמרתו ועובר לחיל הפרשים? ענה העשיר, כי הוא חרץ את דינו למיתה, הכיצד יעזוב חייל את משמרתו לתפקיד לא לז' אבל רבי, תמנה העשיר, מה זה שייך ליום הקדוש? נענה ה"בית הלוי" ואמר לו לעשיר, גם אתה נוהג כן. הקב"ה חנן אותך בכסף וייעד אותך לתפקיד של עשיר העוזר ומסייע לנזקקים, אתה אמור להיות בחיל "גמילות חסדים". והנה עזבת את משמרתך, ונדרת על צעת עצמך לחיל אחר, חיל אומרי התיהילים.

LINE 10-23 H

מקצת אינו מועיל.
סימני טהרה מותוין, לכן כתוב "לא יפריס", דיון דלא יפריס כולו הוא טמא, כי לא לגמרי, וסד"א דיון שסופו להתחלק הי כמו דגים דאע"פ שאין להם עדיין גבי גמל לעיל, וביאר להשפן טבעו שכל שיתגדל יתחלקו פוסותיו יותר אבל דקדק הגוי"ל דיסקין על זה שכתוב "לא יפריס" ולא כתוב אינו מפריס כמו

שאינו טהור באמת, גם סימן הטהרה לטומאה יחשב. וראה "כלי יקר" שכתבנו בערי"ז.

5) 2018-2019

ראיתי בספר 'קול אליהו'^ט, שפירש הגאון הגדול רבי אליהו מוילנא זי"ע, כי "איש" בגימטריא ש"א, ו"אשה" בגימטריא ש"ן, דהיינו פחות חמשה, אבל "האשה" גם כן בגימטריא שיי"א. ופירש כזה הפסוקים 'מצא אשה מצא טוב' (משלי יח כב), 'ומוצא אני מר ממות את האשה' (קהלת ג. כב). [א"י, רצה לומר, בזמן שהאשה נכנסת לבעל, שהיא בחינת "אשה", פחות חמשה, היא זה 'מצא אשה מצא טוב', אבל כשהיא בבחינת 'האשה', שהיא כשוה עם הבעל, עליה הכתוב אומר 'ומוצא אני מר ממות את האשה']

(משכנות ישראל, מרבי ישראל יהודה פריג, רב במחוז העסען בגרמניה ובעד קהילות, מחלמידי פרעשבורג, נדפס ביחדלים תשל"ט ע"י תלמידי הגיור חנוך פרידמן, בפרשת חיי שרה עמ' ל.)

28

והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים

י"ל בטעם שאמרה התורה להסגיר את הנגע שבעת ימים. רמז יש כאן ללמד את האדם להיות שליט על הזמן, שלא יהא נכנע למקרי הזמן ותמורותיו. כי הנגעים באים בגלל הטאים, ואחד מגורמי החטא הוא שאין האדם שליט בעצמו, שהוא מתכופף ונכנע לתמורות הזמן המשתנים ומתחדשים תמיד. לכן צותה התורה להסגירו בודד ונבדל במשך שבעת ימים, שהוא משך זמן המורה על כללות הזמן הטבעי, כדי ללמדו פרק בכחות הנפש, לשעבד ולהתאים את עצמו לחוקים ולגבולות שקבעה התורה בזמן, וזה יתן לו את הכח להיות שליט על עצמו ונטוע במקומו, ולא יהיה חשוף לפגעי הזמן המתחלפים חרשים לבקרים. וכמש"כ בספר הישר (פער פלסא עזר), ומה טוב אמר האומר (יהי"ט): עבדי זמן - עבדי עבדים הם, עבד ה' - הוא לבד חפשי.

ז

בְּנֶהְדָּר שׁוֹטֵף אֲשֶׁר יֵזֶר וְיִסְחָב כָּל אֲשֶׁר עַל דְּרָכָיו יִמָּצֵא, אֵף אֵל
תוֹךְ חוֹרִים וּסְדָקִים יִחְדָּר וְיִשְׁטֹף, בֵּן גַּם זֶרֶם דְּעוֹת הַדּוֹר
אֶת דְּעַת הַיַּחֲדָד יִשְׁטֹף. יֵשׁ אֲשֶׁר לֹא יִדְגֵּשׁ הַיַּחֲדָד מְאוּמָה, וּבִדְעָתוֹ
יִדְמָה שְׂדֵעָתוֹ אֲשֶׁר מָאֵז אֵיתָן גַּם עֵתָהּ, אֲבָל בְּאַמַּת עֲלָיו יִפְעוּלוּ
וְעִמָּהֶם מַעֲט אִו הַרְבֵּה יִסְחָב, בְּעִקְמוֹתָם יִתְעַקֵּם וּמִן פְּגַעֵיהֶם יִפְגֹּם.
לְכֵן בְּכָל אֲשֶׁר תֻּכַּל תִּתְרַחֵק מֵהֶם וּמִהֶמוֹנָם. אֲבָל בְּזֶה לְבַד, מֵזֶרֶם
הַשּׁוֹטֵף עוֹד לֹא נִסְתַּרְתָּ וּמִשְׁטֹף קֶצֶף עוֹד לֹא בְּטָחָתָּ, כִּי הֵאֵם
אֶפְשָׁר לָךְ אֵף שְׁלֹא לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים בְּלָל. וְכִי הוּא אֲשֶׁר יַעֲרֹב
לָךְ שְׁבָנִיד וּבְנֵי בִיתְךָ שְׂאִינִם מִטְהָרִים מִן הַהֶמוֹן כְּמוֹךָ, לֹא יִהְיוּ
הַצְנוּרוֹת אֲשֶׁר עַל יָדָם, דִּלְךָ דְּעוֹת הָעוֹלָם גַּם אוֹתְךָ יִדְלָף. וְכִי
הוּא הָאִישׁ אֲשֶׁר אֵף מִלְגָּשָׁם אֶת אֲוִיר הָעוֹלָם הַרְטוּב וּמִלֵּא דְּעוֹת
הָעוֹלָם, יִפְגַּע. חֵק חֲקוּקָה הוּא, כִּי הַקּוֹל רַק עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיכוֹ,
וְהַדְּעוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת אֲשֶׁר דִּקִּים וְזָכִים מִן הַקּוֹל, אֵף גְּלִי הָאֲוִיר יוֹלִיכוֹ,
וְדֶרֶךְ הָאֵף וְנִקְבֵי הָעוֹר אֵל הָאָדָם יִכְנִיסוּ.

אִי לֹאֵת כְּמוֹ שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהֵאִישׁ לְהִשָּׁאֵר עַל מְקוֹמוֹ בְּתוֹךְ זֶרֶם
הַנֶּהָר בְּשִׁעָה שֶׁהוּא עוֹמֵד, בְּלִתִּי אִם הוֹלֵךְ הוּא אוֹ שֹׁטֵף וְשׂוֹאֵף
הַלָּאֵה. בֵּין אִם יוֹכַל בֵּין לֹא יוֹכַל לְלַכֵּת הַלָּאֵה נֶגֶד הַזֶּרֶם, עַל
מְקוֹמוֹ עַל כָּל פְּנִים יִשָּׂאֵר. בֵּן הָעוֹמֵד וּמִשְׁתַּפֵּק בְּמִדַּת תוֹרָתוֹ
חֲסִידָתוֹ, קִדְשָׁתוֹ הַשְּׁגָתוֹ וְכוּ' אֲשֶׁר לוֹ, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִשָּׁאֵר וְלֹא
לְהִשְׁטֹף מַעֲט אִו הַרְבֵּה בְּדְעוֹת הָעוֹלָם, בְּלִתִּי אִם יֵאָזֵר אֶת מִתְּנָיו
תָּמִיד בְּתוֹרָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ לְהוֹסִיף וּלְעֲלוֹת, לֹא יִנּוּחַ וְלֹא יִשְׁקַט, רַק
אֵל עַל יִסֵּעַ. בֵּין אִם לְעֲלוֹת יִזְכֶּה בֵּין לֹא, בְּדְעוֹת הָעוֹלָם עַל כָּל
פְּנִים לֹא יִשְׁטֹף וּבְזִרְמָתָם לֹא יִתְקַלְקַל.

תפארת צבי
(מג) וירא משה וגו' כאשר
צוה ה' וגו' תוסס' מנחות
פ"ז ב.
וירא משה וגו' ויברך אתם
משה. שם נ [ע"ש].

מג וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת-כָּל-הַמְּלָאכָה וְהָנָה עָשׂו אֹתָהּ כְּאִשֶּׁר צִוָּה
יְהוָה בֶּן עָשׂו וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה: פ חמישי (שביעי כשמחזכרין)
מ^א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: בְּיוֹם-הַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן

אתקלוס

מ וְחָזָא מֹשֶׁה ית כל עבדתא וְהָא עָבְדוּ יתָה כְּמָא דִּי פְקִיד יי בן עבדו וְבָרִיךְ
יְתַחֲזֵן מֹשֶׁה: מ א ומליל יי עם משה למימר: ב ביומא דִּירְחָא קִרְמָאָה

רש"י

מחליו, וזהו שחומר הוקס המשכן (לקמן מ) — הוקס מחליו: מדרש רבי תנחומא: (מג) ויברך אתם משה. לומר
להם, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם — ויהי נעם ה' אלהינו עלינו ומעשה ידינו וגו' (תהלים ז), והוא אחד
מ"א"ח"ח 34567 [מ"א] וזמורים שנחפלה למה (ע"י ת"כ ריש שמיני):

פירוש רש"י חירש

הרי משמעת. רק שתיהן יחד, בשילוב של איחוד
וזהות, מבטיחות את ה"נועם", את חיי האושר, שה'
אלהינו מכונן לנו כשאנו מקדישים את עצמנו לו —
כ"אדוננו". והרי הפסוק שלנו — "וירא משה את-כל'
המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' בן עשו
ויברך אתם משה" — הוא המקור ממנו נבעו אותם
הגיגות הפלה של משה רבנו. מכאן דברי חז"ל:
"ויברך אתם משה, אמר להם יהי רצון שתשרה
שכינה במעשה ידיכם, ויהי נעם ה' אלהינו עלינו
וגו'".

(ב) ביום-החדש הראשון באחד לחדש.
לכאורה מבטא הכתוב אותו הדבר בשני ביטויים
שפירושם אחד. העניין מתבאר אם נזכור את
משמעותם של ראשי-חדשים ביהדות, כפי שכבר
הסברנו כפי לעיל יב, ב: הפ אינם ימי חג המצוינים
את המאורע הקוסמיה-אסטרונומי, אלא הם מראים
לנו באותו מאורע טבעי רק דוגמה ומעוררים אותנו
להעמיד ולקיים "ראשי-חדשים", התחדשויות —
בתחום החברה האנושית. עם הקמתו של משכן
אהל מועד יתחיל כבוד ה' לשכון בארץ בתוך
עם ישראל, ובכך יתחיל בישראל ה"מועד", ההתחברות
של ישראל עם ה"שמש" שלו, הארתו באור ה', דבר
זה יחול ביום ראש-חודש הראשון, כלומר באותו
יום ראש-חודש שהוא תחילת השנה היהודית. והרי
היה זה אותו ראש-חודש, אשר הביא לראשונה את
הבשורה על ה"התחדשות" התמידית והמיינית
בישראל, ובאמצעות ישראל — לכל באי עולם. ראש-
החודש של התקומה הלאומית היה גם ראש-החודש
של השראת השכינה, של קיום הבטחת "ושכנתי
בתוכם", שרק בו הגיעה הגאולה הלאומית לכלל

(מג) וירא וגו' והנה עשו אתה: כאשר
צוה ה' בן עשו. משה השקיף על כל
המלאכה המוגמרת, והנה נטבעו בה שתי תכונות
אופייניות: "עשו אתה", הם עשו אותה, וכל פרט
מפרטי המלאכה, מקטן ועד גדול, ביטא את מיכלול
האישיות, את המסירות, את ההתנדבות הנלהבת ואת
תנופת המעשה של האומה ושל כוחותיה; ושנית:
"כאשר צוה ה' בן עשו", עם כל הזריות שבתנופת
העשייה השתעבדו לחלוטין, בכלל ובפרט, לצו
האלוהי, ואיש לא שאף להבליט את עצמו במפעל
על-ידי תוספת או מגרעת סובייקטיבית בחומר או
ברוח. רק זה היה שכר המצוה שעמד לנגד עיני
כל אחד ואחד: להוציא אל הפועל את מצות ה'
וכחנתו בתכלית הדיוק. זוהי שמחה של מצוה
המקיימת מרצון, זוהי חירות שבמשמעת ומשמעת
שבחירות, והיא באה לכלל תודעת האישיות העצמית
— דחקה בשעת השתעבדותה המוחלטת לרצון הבורא.
תוך הרגשת עצמיותה בשמחה שאין למעלה ממנה.
והרי זה הסימן המובהק המאפיין את השלמות
המוסרית העליונה של מעשה אדם מישראל, ואת
האדם — כעבד ה'.

ויברך אתם משה. חז"ל מוצאים את תוכן
ברכתו בפסוק המסיים את ה"תפלה למשה" הגדולה
(תהלים צ, יז, וע"י רש"י כאן). בפסוק הזה מבטא
משה את ברכתו העילאית לעתיד עמו ומתפלל,
שמשמעת שבחירות זו תישאר נא תמיד תכונתם
העיקרית של חיי המצוות בישראל. "יראה אל-עבדיך
פעליך", מתפלל משה רבנו, "והדרך על-בניהם. והיי
נעם אדני אלהינו עלינו: ומעשה ידינו כוננה עלינו,
ומעשה ידינו (אתה) כוננהו!". "מעשה ידינו כוננה
עלינו" — הרי חירות, "ומעשה ידינו כוננהו" —

9